

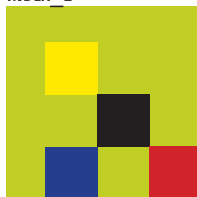
315

EL BUTLLETÍ

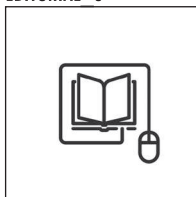
UNIO EXCURSIONISTA DE VIC juliol/agost/setembre 2021

ÍNDEX

ÍNDEX 2

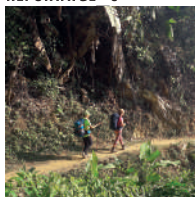

EDITORIAL 3

Vocabulari de la UEVIC

REPORTATGE 5

La Ciudad Perdida

100 ANYS 24

1921

AQUÍ, ARA I AHIR 25

La Rambla del Carme i
la plaça Santa Clara

LA FOTO 26

EL LLIBRE 27

NOTÍCIES 28

AGENDA 31

Equip de redacció:

- Joan Conill (Cap de redacció)
- Marta Parés
- Lluís Santanach

Col·laboren en aquest número:

Jordi Anglada: El Llibre

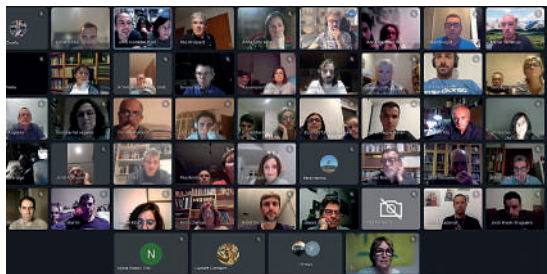
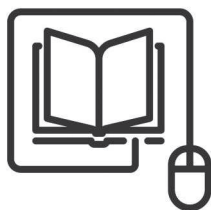
Casa Galadies
Carrer de la Riera, 22
08500 VIC
Tel. 93 885 51 20
unioexcursionistavic.org

Disseny i impressió
Pla Valldaura Disseny SCP Dipòsit legal B-20.126-95

Portada
Terrasses superiors de la "Ciudad Perdida" (Colòmbia)
Joan Conill: Foto

Tot el que s'expressa en els articles del BUTLLETÍ és responsabilitat dels seus autors

Imprès en paper 100% reciclat i ecològic amb tintes vegetals

El magnífic exemple de "reunió de conjunts" a la passada Olla de Núria.

Vocabulari de la Unió

Unió

1. Acció d'unir o d'unir-se; l'efecte. La unió de l'ànima i el cos. La unió de dues proposicions per mitjà d'una conjunció. La unió conjugal.
2. Unió legítima, unió consagrada per la llei.
3. Associació política, religiosa, comercial, etc.
4. Disposició de peces que, per llurs formes o mitjançant una subjecció, esdevenen un sistema articulat o fix.
5. En mat., reunió de conjunts.

La Unió fa la força

Recorro de nou al diccionari per sumar paraules al nostre vocabulari col·lectiu. Trio la d'aquesta edició i constato que totes les accepcions encaixen amb el que som.

La Unió Excursionista de Vic és el fruit de la decisió d'unir-se que van prendre al 1931 diferents grups d'entitats osonenques per sumar esforços, sinèrgies i assolir millor els seus objectius. Era i és una unió legítima com diu el diccionari i com demostren els estatuts que ens defineixen com a entitat, que ens marquen uns valors a respectar i uns objectius a perseguir. La tercera accepció també ens retrata: som associació esportiva i cultural que us té a vosaltres, els associats, com a principal actiu i potencial.

Som una disposició de peces diferents que juntes esdevenim un sistema articulat al voltant d'interessos i compromisos comuns. Ens uneix l'estima per la muntanya, la natura i la nostra cultura i hem fet del voluntariat un eix al voltant del qual gira tot. L'exercim de forma

recurrent tant en l'organització d'esdeveniments com en les accions per a la protecció del medi ambient, la recuperació del patrimoni o la transferència del coneixement de la cultura excursionista.

La “reunió de conjunts” de què parla el diccionari és l'accepció que més m'agrada. M'ajuda a visualitzar les interaccions i connexions necessàries perquè els nostres projectes tirin endavant. La XIVa edició de l'Olla de Núria, és el primer exemple que em ve al cap. Una cursa amb més de 600 corredors, que enguany va entrar a la llista de les Golden Trail Series, requereix l'acció coordinada de molts “conjunts” de dintre l'entitat i també de fora. A dins, hem fet “interseccions” entre l'equip de direcció i els més de 100 voluntaris, alguns dels quals sorgits de la nostra escola esportiva. També, els qui abanderan els temes de medi ambient han aconseguit que la cursa sigui sostenible i respectuosa

Ens uneix l'estima per la muntanya, la natura i la nostra cultura i hem fet del voluntariat un eix al voltant del qual gira tot.

amb el medi natural on la secció de curses de muntanya també hi participa. A fora, hem creat sinèrgies amb Vall de Núria i Ferrocarrils de la Generalitat o amb la mateixa TV3 que per segona vegada ha fet una retransmissió en directe de la cursa.

Aquesta tardor hi tornem. Ens espera la quarantena edició de la Matagalls-Vic. Un repte post-pandèmia amb un recorregut renovat on tornarem a posar a prova tots els nostres valors i equips. Constatarem que la Unió fa la força però també que l'estima per la muntanya, el voluntariat i el treball en equip, són la força de la nostra Unió.

Núria Macià i Casanovas

Presidenta de la Unió Excursionista de Vic

LA CIUDAD PERDIDA

1.200 graons irregulars, separen el riu Buritaca de l'antiga Teyuna.

Control d'accés a El Mamey als afores de Riohacha.

Acabem d'arribar a peu a El Mamey i només de connectar el telèfon, m'arriba un petit allau de sms, whatsapp's i diverses trucades perdudes dels últims dies que també m'han deixat alguns missatges de veu. Quan truco al 123 per escoltar-los, en lloc de sentir la clàssica veu enllaunada que et suggereix clicar el número tal, el qual, l'asterisc o el coixinet, em surt la veu ronca d'un home que em diu: Departamento de Policía de La Guajira, dígame? Ui! M'excuso que m'he equivocat fent la trucada i penjo el telèfon. En cap moment he pensat que érem a Colòmbia i segurament per trucar al contestador de la meva operadora habitual hi havia d'haver inclòs algun prefix.

Cap problema, ja ho escoltarem al vespre amb calma a la nostra cabana de Palomino.

Així, d'aquesta manera, acabàvem el tresc de la «Ciudad Perdida» després de passar quatre dies a la selva de la Sierra Nevada de Santa Marta, amb molt bona compa-

nyia però, sense cobertura telefònica en aquest departament colombià.

Mentre dinem al petit poblet de El Mamey, conegut també durant molts anys amb el nom de «Machete Pelao», repassem la convulsa història d'aquesta regió que ens han explicat aquests dies, segrestada durant anys per la violència més extrema.

La Guajira, una terra turmentada

Els camperols d'aquesta zona de la Sierra Nevada expliquen sense manies com l'economia de la seva regió i la de bona part de la comunitat indígena ha evolucionat al llarg dels temps i els ha condicionat la vida. Cap al segle XV i XVI, tot va girar a l'entorn de l'or, que els indígenes veien com un material maleable i fàcil de treballar, que tenia com a única finalitat el guarniment, en forma de joies o petits objectes, tot i que per ells no va representar mai cap valor material. Però tot l'or que no es van arribar a

El reguerol de fang vermellós entre Vista Hermosa i el Campamento de Alfredo.

endur els conqueridors espanyols, va ser espoliat durant molts anys pels anomenats «cuáqueros» els quals van saquejar infinitat de tombes i poblats, tot cercant el mite de «El Dorado», la mítica ciutat banyada en or, segons explica la llegenda. Quan ja no hi va haver res més per saquejar, tal com va passar en altres departaments de Colòmbia; va arribar cap a la dècada del 1960, l'època de la marihuana. Davant la forta demanda dels propers Estats Units a la qual s'hi va afegir també l'europea, els traficants internacionals van trobar en aquesta remota serralada, propera al Carib, les condicions ideals pel seu cultiu. Aviat, els camperols van deixar de plantar la iuca o la canya de sucre, per cultivar la preuada «maria» per la qual els pagaven deu vegades més. La pressió internacional i la del govern colombià, van tornar a posar ordre a la regió, tot i que la majoria d'habitants, en treia grans beneficis sense declarar-ne res a l'estat. Però a poc a poc, la Policia estatal, sovint

subornada pels narcotraficants i amb l'ajuda de l'exèrcit, va aconseguir eradicar i detenir a la majoria de caps de la droga. Fins gairebé al 1990, el departament de La Guajira va gaudir d'uns anys de treva, amb la vigilància dels militars, tornant als conreus tradicionals al peu de la serralada i algunes poques instal·lacions turístiques al Parc Nacional Tayrona vora l'Atlàntic. Però aviat la història es repetiria i amb molta més cruesa quan es va començar amb el cultiu de la coca. Una altra vegada, des del més humil camperol fins al terratinent més important de la regió, van abandonar els conreus clàssics passant al cultiu de la coca, pel qual els narcotraficants els hi pagaven quantitats desorbitades. De nou, tothom n'anava bé i tothom es feia l'orni, obviant el destí fatal d'aquella mercaderia. Els camperols es construïen finques fantàstiques amb tots els luxes possibles, els concessionaris de vehicles d'alta gamma abundaven a la zona i el diner fàcil fluïa de nou en

Un dels diversos avituallaments que anirem trobant al llarg de la ruta.

la joventut que cultivava, transportava, vigilava camins o treballava en diversos laboratoris amagats enmig de la intricada selva de la Sierra Nevada de Santa Marta, on s'hi elaborava la coca.

Tant els camps de coca, com les instal·lacions secretes on s'elaborava, eren custodiats i protegits per una guerrilla armada instaurada pels caps de la droga, per tal d'evitar intervencions de la policia o l'exèrcit, amb confidents pagats que vigilaven a tots els poblets, camins i carreteres.

Però quan una regió neda en l'abundància, de seguida hi ha qui en vol treure profit de manera encara més fàcil. De cop i volta van sorgir grups paramilitars que van començar a extorsionar als camperols amb un suposat impost revolucionari de protecció. Qui es negava a pagar-lo, en una primera ocasió, potser li violaven la dona o alguna de les filles, però un nou endarreriment en un pagament, podia

comportar que aquestes apareguessin penjades d'un pont, mutilades, cremades o bé que el mateix camperol ho pagués amb la seva vida. Aviat van aparèixer competències entre aquests grups armats i rivalitats entre bandes, lluitant pels territoris que extorsionaven i les finques que controlaven uns i altres. Si hi havien conflictes entre aquests grups, les venjances encara eren més cruels i sanguinàries, equipats amb un armament cada vegada més sofisticat per lluitar entre ells. Els assassinats de camperols, familiars seus o entre paramilitars cada vegada eren més freqüents i va arribar un moment en què gairebé tothom, pagesos i civils, anaven armats d'alguna manera. A les entrades del departament de La Guajira, els mateixos habitants hi van arribar a instal·lar uns cartells que deien quelcom així: «Forastero, deja tu machete aquí, ya que por desgracia, aquí tenemos demasiados». Quan els pagesos cobraven milers de dòlars dels «narcos» dels carregaments setmanals i amb una part d'aquests, pagaven als grups extorsionadors, tot anava bé, i la zona gaudia de temporades d'una certa tranquil·litat, però a la més mínima incidència, tornaven les crueses i brutalitats amb escenes terrorífiques a les carreteres i ciutats.

Diferents operacions militars del govern, van intentar desmantellar aquests grups armats amagats en campaments dins la selva o localitzar els diferents laboratoris on s'elaborava la cocaïna, protegits per la guerrilla. La majoria de vegades van tornar amb la cua entre cames, amb moltes baixes o senzillament, no van tornar mai. La cobdícia no tenia aturador i diversos

Caminant pels senderols que anys enrere comunicaven els antics laboratoris d'elaboració de cocaïna.

grups paramilitars van decidir apujar les «quotes» de les extorsions als agricultors. Llavors, va sorgir un fet que va frenar les accions i va crear fortes desconfiances entre ells. Un dels camperols més poderosos de la zona, va crear al seu entorn un petit exèrcit de protecció per a ell i la seva família i va decidir plantar cara als paramilitars, dient-los que a partir d'aquell moment deixava de pagar l'impost revolucionari. Era un dels pagesos amb més extensió de coca cultivada i això representava una pèrdua important pels seus extorsionadors. Com un regueró de pólvora, la gosadia del camperol més important de la zona, es va estendre a molts d'altres que, enviant la família a l'estranger o protegint-se també amb piquets armats, van començar a plantar cara als grups paramilitars, que sense ingressos fàcils, van començar a sospitar uns dels altres o de suposades conxorxes amb els pagesos. Aquesta situació, la va aprofitar la policia i el govern per a desarticular la majoria

de grups armats que vagaven pels camins desconcertats i també per detenir a un gran nombre de narcotraficants identificats, amb l'ajuda de l'exèrcit i els serveis secrets dels Estats Units, país on anava a parar i es distribuïa més de la meitat de la droga dels «cartels» de La Guajira. Amb la detenció dels principals «capos», la guerrilla, majoritàriament formada per joves locals, es va anar diluint amb la població o fugint cap a altres departaments.

Les operacions de detenció, van ser tan importants que en una d'elles, fins i tot es va intervenir un submarí amb el qual els narcotraficants treien la droga del país i la traslladaven a mercants ancorats en alta mar prop de les illes Açores amb destí a Europa.

Va començar de nou una àrdua labor per part del govern colombià de reconversió dels cultius de coca que van ser prohibits, pactant i conscienciant novament amb els camperols sobre la plantació dels cultius tradicionals i deixant-los participar,

Algunes de les lliteres amb mosquitera del Camp "Wiwa".

juntament amb els indígenes de la zona, en la presa de decisions polítiques. El departament es va anar adequant als nous temps, obrint-se en els últims anys hotels i moltes empreses de turisme i aventura, oferint allotjaments i activitats per a tots els gustos i a preus raonables, entre elles, el bonic tresc a la «Ciudad Perdida».

Avui, a 2021, el departament de La Guajira, viu en pau en els seus 15 municipis,

Però tot l'or que no es van arribar a endur els conqueridors espanyols, va ser espoliat durant molts anys pels anomenats «cuáqueros» els quals van saquejar infinitat de tombes.

sota un control preventiu, constant però discret dels militars que trobes en molts camins i carreteres, molt amables amb els turistes i la regió s'està regenerant amb nous negocis anys rere any. Com a la resta del país, aquesta regió caribenya, també ha tingut en els últims temps algun aldarull per la gestió de la pandèmia per part del govern, en forma de protestes i tancaments comercials, però sense massa incidència turística, atès que la majoria d'activitats són a l'aire lliure.

El departament, amb més de 20.000 km² repartits entre selva i costes caribenyes al peu de la Sierra Nevada de Santa Marta, té la seva capital a Riohacha, ciutat discreta situada a 175 km de Santa Marta, que disposa d'aeroport internacional. El departament, fa uns trenta cinc anys que es va crear i a part de l'espanyol, s'hi parla també el «wayú» o «guajiro», molt utilitzat per les cinc comunitats indígenes que viuen de l'agricultura, la ramaderia i algunes del turisme. Un altre dels recursos minerals importants és el carbó, juntament amb l'agricultura dedicada avui de nou a l'arròs, el cafè, el cotó, la iuca, la canya de sucre i el tabac.

Primer va ser la marihuana, al cap d'uns anys va ser la coca... esperem que no vingui una tercera onada.

La «Ciudad Perdida»

Segons els arqueòlegs del «Instituto Colombiano de Antropología e Historia» (ICANH) la ciutat va ser fundada pels indígenes «tayrona» el segle VII d.c, els quals la van anomenar Teyuna.

La comunitat, es creu que va arribar a tenir prop de 2500 persones en la seva

La logística està ben organitzada en els diferents camps , tant pels que van o venen de la "Ciudad Perdida".

època de màxim esplendor i formava part d'una xarxa de poblats repartits per la serralada, avui anomenada de Sierra Nevada de Santa Marta, connectats per complicats camins que travessaven la selva.

Aquesta complexa civilització, enterrava els morts amb els seus bens sota les seves cabanes i es té constància de rituals, celebracions i actes polítics i d'intercanvi amb altres cultures properes.

Des del riu Buritaca, una pujada de 1.200 escalons de pedra totalment desiguals e irregulars desemboca en un gran replà on es trobava l'entrada del poblal, voltat de palmeres i densa vegetació tropical. Aquest punt, és l'origen de tot una xarxa de camins empedrats, amb continus trams d'escalas, plataformes i murs que donen accés a unes 160 terrasses de diferents mides, ocupant una superfície de 35 hectàrees. Damunt d'aquestes superfícies encara hi podem trobar restes de monuments funeraris i pedres gravades, però al contrari del Machu Picchu, on les cases eren de pedra, aquí no s'han conservat els habitatges al ser de fang, canyes i palla en els teulats.

El poblal està situat en un dels vessants selvàtics de la serralada en unes alçades que oscil·len entre els 900 i els 1.300 m. En una de les terrasses superiors, avui encara hi viu el gran «mamo», un dels líders espirituals de més edat de la comunitat indígena dels «wiwa». Per tradició i respecte, els «mamos» viuen en una cabana per ells sols, sent la del seu costat, la destinada a la seva esposa i fills.

Però tornant a la història de l'antiga Teyuna, els historiadors afirmen que aquesta gran comunitat, es va mantenir activa fins al segle XVI, fins que van començar a ser exterminats i dispersats pels conqueridors espanyols en innumerables i cruentes batalles. Més tard, els pocs indígenes que quedaven, es van veure delmats per les malalties que també els van arribar del vell continent, fet pel qual van acabar abandonant la ciutat, resguardant-se a zones més isolades i encara més allunyades de la costa.

Quan Teyuna va quedar buida, la mare naturalesa va engolir ràpidament les seves terrasses circulars, fent el mateix amb el poc que quedava dels habitatges i monuments dedicats a la «mare terra».

Un dels infinits guals que travessen el riu Buritaca.

Tot i que molts arqueòlegs van arribar-hi ben a la vora, els voltants de Teyuna van quedar durant molts anys, coberts per la vegetació, fora de qualsevol circuit turístic i la zona pràcticament aïllada, voltada de plantacions de marihuana primer i de coca al cap d'uns anys a la base de la serralada. Els conflictes armats amb la guerrilla i els paramilitars que rondaven per la serra de Santa Marta, també van ajudar indirectament a la preservació i l'oblit durant molts anys del conjunt arqueològic.

En mig d'aquestes situacions tan tèrboles, no va ser fins al 1973, que en plena construcció de la carretera anomenada la «Troncal Costera del Caribe» es van trobar una sèrie de pedres gravades que van ser investigades pels arqueòlegs, determinant pels líquens trobats a la superfícies de les mateixes, que havien caigut, esclavissat o després des d'alguna alçada superior, més humida i amb una vegetació diferent a la de la costa. Com

que la investigació oficial no va prosperar degut a la inestabilitat de la zona, alguns dels capatassos de l'obra, acompanyats dels omnipresents «cuáqueros» sempre amatents a qualsevol tresor amagat van arribar al poblat, acabant d'espoliar les poques tombes en les quals encara hi quedava alguna joia. La troballa de la carretera, va ser una nova i desgraciada casualitat que els saquejadors de tresors no van passar per alt.

Però, precisament un d'aquests «cuáqueros», un vespre que anava força begut en una de les tavernes del poble de Ciénaga, va explicar a la concurrència i amb tota mena de detalls, com feia dies que amb les mules pujaven a Teyuna a requisar l'or, que es venien a diversos antiquaris de Santa Marta. La conversa va arribar a orelles de la policia, qui ho va comunicar a diversos arqueòlegs governamentals, els quals amb l'ajuda de l'exèrcit, van posar fil a l'agulla per a començar una campanya de restauració, estabilització i neteja de les

Entre els camps Wiwa i Paraiso Teyuna, hi ha el poblat dels "kogui" anomenat Mutanzhy.

terrasses del poblat, fins a deixar de nou tots els camins empedrats transitables.

Aquest lloc tan bonic i inaccessible, va perdre les seves riqueses materials, però la màgia d'aquest impressionant jaciment arqueològic segueix intacta. L'antiga Teyuna, s'amaga literalment en mig d'una de les selves més humides i millor conservades de Sud-amèrica, i el que és més important avui, és que encara no existeixen ni carreteres ni camins per arribar-hi amb vehicles motoritzats.

Quan els «hermanos menores», nom amb el qual els indígenes es refereixen a la gent de les ciutats, van retrobar Teyuna, aquests la van rebatejar amb el nom de «Ciudad Perdida».

El tresc de la «Ciudad Perdida»

Les noves formes de vida del departament de La Guajira, han donat peu a una modesta però creixent activitat turística, que ofereix a més d'allotjaments a bon

preu, diferents activitats d'aventura, entre elles el tresc a la «Lost City» tal com veiem anunciat en alguns cartells, pels nouvinguts de parla anglesa.

Per anar a la «Ciudad Perdida» es requereix un mínim de quatre dies, fent nit en tres campaments enmig de la selva, tot i que pels menys caminadors, també ofereixen packs de 5 o 6 dies, doncs el trajecte d'anar i tornar, representa un total d'uns 50 km.

No està permès anar-hi pel teu compte. Per anar al Parc Arqueològic Teyuna, cal passar pels territoris de diferents comunitats indígenes, els quals tenen uns drets adquirits com a descendents dels antics pobladors del jaciment. A més d'això, tot el camí té la condició d'espai natural protegit pel govern, fet pel qual només s'hi pot entrar contractant els serveis d'alguna de les 4 o 5 agències o empreses amb seu a Santa Marta o a Riohacha. El paquet inclou l'acompanyament, el menjar de tots

Travessant una de les fondalades del Buritaca.

els àpats per a tots els dies i un allotjament senzill en els campaments amb hamaques o llits amb mosquitera, per un preu que pot oscil·lar entre 200 a 250 dòlars.

A la «Ciudad Perdida» només hi arriben un centenar de caminadors diaris, acompanyats pels respectius guies de les empreses esmentades, sent molt estrictes en el fet d'excedir-se d'aquesta quantitat. El flux d'excursionistes que van d'un campament a l'altre està ben organitzat, amb el llits i menjar suficient pels qui aquella nit es troben al mateix lloc, tant s'hi van o venen del poblat Teyuna.

La millor època per anar-hi és de desembre a març. És l'anomenada temporada seca en la qual els mosquits disminueixen, el cabdal dels rius és moderat i el fang, present en moltes zones, no representa un gran problema.

El cas és que per arribar a l'antiga Teyuna, només es pot fer caminant tres dies per aquest sender que transita per la

part septentrional de la Sierra Nevada de Santa Marta, enmig d'aquesta reserva natural protegida, a la vora del mar Carib. Un camí amb pujades costerudes, fang, torrenteres, xafogor, mosquits, poblats indígenes i selves humides, la qual cosa suposa tot un repte per a qualsevol excursionista, amb el colofó final d'arribar a una de les ciutats precolombines millor conservades del continent americà. No en va, la «Ciudad Perdida» està considerada com una de les 7 meravelles de Colòmbia.

Les etapes

1er dia – El Mamey – Campamento de Alfredo

Cap a les 9 del matí un Toyota 4x4 ens recull en el nostre senzill allotjament de Palomino, situat a uns 85 km de Riohacha. En aquest lloc, una vegada fets els tràmits per entrar a la reserva natural i passat un control amb varis militars armats, encontem amb el vehicle una pista forestal que surt del mateix poble i va pujant cap a la

serralada de la Sierra Nevada, tot creuant infinitat de rierols.

Poc després de les 12 del migdia arribem al poblet de El Mamey (Machete Pelao) i després d'una petita xerrada d'introducció davant d'un mapa de la zona, ens disposem a dinar en un dels establiments contractats per les agències, on hi ha un gran menjador cobert, lavabos i dutxes.

Amb la panxa plena, farem la primera etapa de mitja jornada de poc més de 7 km que comença travessant un afluent del riu Buritaca i que durant la primera hora anirà guanyant alçada per una pista bastant ampla, freqüentada per motos que van amunt i avall amb càrregues cap als campaments. Només sortir del poblet, cal dir adéu a la cobertura del mòbil i ja te'l pots guardar a la motxilla, salvat que hi vulguis tirar fotos. El primer tram del camí, força assolellat i amb pendents cada vegada més fortes, es converteix en una catifa de calç blanca i polsosa que fins i tot enlluerna. Al cap d'una hora llarga, fem una parada en un cobert de fusta, on podem prendre fruita i comprar begudes qui ho desitgi. Més endavant, en un nou lloc d'avituallament un xic més gran, veiem que és el punt màxim on arriben les motos (Vista Hermosa), ja que a partir d'aquest punt, comença un corriol xaragallat, apte només per a caminants i les mules de càrrega. La humitat és màxima i la xafogor extrema fa que continuament vagis amb la roba xopa. Un tram de bosc tropical, seguit d'una baixada per una mena de reguerol de fang vermellós, que curiosament no patina massa, ens porta a vista de les teulades del nostre campament d'avui, que encara veiem

Parella de camperols "kogui" camí del mercat a El Mamey.

Arribant a la "Ciudad Perdida"

Les cabanes del gran "mamo", un dels líders espirituals de la comunitat "wiwa".

molt avall al costat d'un torrent i voltat de densa vegetació. Després de passar un pont penjant, arribem a les instal·lacions de l'anomenat «Campamento de Alfredo», que antigament havia sigut un dels laboratoris amagats on s'elaborava la cocaïna. Després d'assignar-nos les lliteres amb mosquitera, situades sota uns coberts oberts pels quatre costats amb el terra de sorra, ens comuniquen l'hora del sopar i ens anem a fer cua per la dutxa, que cada dia serà amb aigua freda. Cal dir, que durant tot el trespàs, els àpats són abundants, però repetitius, a base d'amanides, arròs, fesols i pollastre o peix de riu, acompanyat sempre del típic «patacón» (plàtan fregit) amb alguna sopa, els vespres.

Abans d'anar a dormir, ens recomanen tenir controlades les botes en algun lloc segur, doncs si les deixem a terra enllà, es veu que l'endemà hi podríem trobar algun inquilí no desitjat (aranyes, escorpins, serps...) Recordem que estem al mig de la selva.

2ª etapa – Campamento de Alfredo – (Campamento Wiwa) – Paraíso Teyuna

Amb la roba igual de molla d'ahir quan vam arribar, ens llevem a les 6 del matí per anar a esmorzar.

Recordem encara el correcte sopar d'ahir, cuinat i servit pels membres de les diverses agències acompanyats d'indígenes del entorn, tots ells amb una correctíssima amabilitat.

Agafem aigua filtrada d'uns bidons i ens preparem per sortir. Tots els campaments disposen d'una botigueta on hi podem trobar des de cerveses i begudes ensu-

crades (de marques desconegudes i amb líquids de colors dubtosos) passant per diferents productes d'higiene, fins arribar als sprays anti-mosquits, gorres pel sol o capelins per la pluja.

El poblat està situat en un dels vessants selvàtics de la serralada en unes alçades que oscil·len entre els 900 i els 1.300 m.

Vinga som-hi! Avui hem d'afrontar una etapa llarga, d'uns 15 km que comença amb una suau pujada que arriba a un vessant que anem carenejant amb una bona vista de la serralada a la nostra esquerra. Poc després de passar una altra paradeta amb avituallament, ens trobem mitja dotzena de nens i nenes de la comunitat «kogui» amb el clàssic cabàs penjat, que van a escola en algun lloc enmig d'aquestes muntanyes. Són silenciosos, discrets i vergonyosos i no solen contestar les nostres salutacions. També trobem mules i cavalls amb càrrega de vitualles o amb caminants que de baixada lloguen el seus serveis. Després de passar uns arbres amb arrels monumentals, iniciem una altra baixada que ens portarà al Campamento Wiwa on dinarem avui. Sabem que és d'hora, però la logística dels grups té un horari i tot i que al nostre gust, aquesta parada és massa llarga, ens anem a banyar una estona al riu Buritaca, on a deu minuts del camp, té una bona amplada i un gorg d'aigües tranquil·les. Amb la xafogor constant, s'agraeix una remullada. Havent dinat, reprenem la marxa i al cap d'uns vint minuts passem pel costat del poblat dels «kogui» anomenat Mutanzhy, ple de

L'antiga Teyuna va albergar en aquest lloc de la selva una comunitat de més de 2.500 persones.

nens als seus voltants que tallen arrels o carretegen fulles de palmera per refer les cabanes. Pugem de nou una forta pendent, travessant en diverses ocasions el Buritaca, que en una gran fondalada, creuem per un pont nou molt ferm. Comença a caure un ruixat, ens diuen que és molt habitual que els matins el temps s'aguanti, però amb la humitat que hi ha, les tardes es van carregant de núvols que sovint descarreguen.

Arribem a un collet on hi ha un destacament de soldats, tots ells molt joves. Aquí hi fem una altra parada on prenem

uns bons talls de síndria i mango que se'ns posen molt bé.

Veiem una vall emboirada, que és cap on ens hem de dirigir. Baixem de nou cap al Buritaca, per uns trams enfangats i pedres molles que rellisquen, fins a arribar a un nou gual del riu. Tot i algunes dificultats amb algú que hi ha sucut els peus, el travessem per unes passerelles. Aquest és un dels passos que en cas de molt cabdal, és difícil de creuar. Sota els arbres, veiem una cistella penjada d'uns cables que permetria passar tres o quatre persones tibant d'una corda quan el riu baixa molt

Un seguit d'escales i rampes, comuniquen les terrasses situades a diferents nivells

fort. Seguim amunt, acostant-nos al campament on dormirem avui. A un quart d'hora del final d'etapa, el camí segueix vora el riu amb algunes passeres de fusta i uns cables d'acer que fan de barana.

Cap el tard arribem, l'etapa d'avui ha estat dura i demanem les nostres lliteres que degut a la gent que hi ha tarden una mica a donar-nos-les. En aquest campament anomenat Paraíso Teyuna, hi ha varis coberts oberts amb llits mosquitera i dos edificis de lavabos i dutxes, un d'ells molt tronat i un altre de més nou. Finalment, ens disposen en unes lliteres tan petites que gairebé semblen un rusc d'abelles, però un cop estirats a dins, havent sopat, hi descansem bastant bé. Això sí, amb la roba humida com cada dia, ja no sabem si de la pluja o de la suor i amb la remor del riu que tenim a tocar.

3ª etapa – Campamento Paraíso Teyuna – Ciudad Perdida – (Paraíso Teyuna) – Campamento Wiwa

De nou a quarts de 6 del matí ens criden, esmorzem i és hora de posar-nos en marxa cap a la desitjada «Ciudad Perdida» que ja tenim a tocar. Com que a la tornada del jaciment, hem de tornar a passar pel campament, ens diuen que si volem deixar alguna motxilla, ho podem fer. Agrupem la nostra roba en un parell d'elles i tirem amunt. Diuen que fins a la «ciutat» només hi ha dos quilòmetres i mig, però jo n'hi feria una mica més fins arribar a l'esplanada d'arribada, a més de sumar-hi tot el recorregut per dins el recinte.

En fi, no vindrà d'aquí. Al cap de mitja hora arribem de nou al riu Buritaca que salvem de nou per unes passeres irregulars. Ara sí, fem una cinquantena de metres i ens trobem amb els primers graons de pedra que pugen al poblat. Poc a poc i d'un en un, enfilarem els 1.200 graons fins arribar a dalt.

Actualment, totes les comunitats indígenes participen en les decisions polítiques i en els beneficis dels circuits turístics.

En una garita de guàrdia i control ens donen una espècie de passaport segellat amb explicacions del lloc. Esperàvem un bon sol, però la boira humida i freda del matí de moment envaeix tots els racons del lloc. Els guies dels quatre o cinc grups que hem anat arribant, se situen estratègicament amb els seus «clients» en llocs diferents i espaiats uns dels altres, fet que sempre dóna la sensació de què estem sols; doncs uns comencen la visita per una banda i uns altres per la contrària. En diverses terrasses hi trobem soldats amb armes automàtiques que ens saluden amablement, però la seva presència avui, només respon a la necessitat de protegir aquest complex arqueològic i ajudar a qualsevol grup que tingui algun problema amb algun dels caminadors. Anem pujant mentre anem resseguint terrasses on s'hi assentaven les cabanes del poblat. Tenien raó, el paisatge és màgic i algun punt del recinte ben solitari, fins i tot fa venir es-

garrafances. Sembla mentida, però fa mil anys, aquí en aquest racó de la selva, hi vivien més de 2000 persones. Increïble. Explicació rere explicació descobrim tot el jaciment, pujant i baixant rampes i escales continuament. Per les fotos que havíem vist, mai ens ho havíem imaginat tan gran. Per fi surt el sol i la boira es va esvaint, tot i que no quedarà un dia radiant per fer bones fotografies. Passem per la casa del «mamo» i alguns dels seus fills ens venen a veure, queda clar que aquí no hi ha cap control de natalitat.

Cap a mig matí els guies ens obsequien amb un petit pisco de crispetes i «xuxes». Després de les fotos de grup de rigor, abandonem la «Ciudad Perdida» baixant per nous accessos i escales que encara no havíem descobert, tot veient diverses pedres gravades de les quals ens expliquen el significat. De nou a la garita de guàrdia, comencem a desfer els 1.200 graons relliscosos, desiguals, inclinats e

Família dels "wiwa" servint en un dels avituallaments.

irregulars havent de posar-hi molta més atenció que en la pujada. No es tracta de fer-se mal després de gaudir tot el matí d'aquesta joia històrica. Havent travessat de nou el Buritaca, enfilem el camí del «Paraíso Teyuna» on només d'arribar, ja ens tenen el dinar a punt pels 15 que som al nostre grup.

De fet, una parella canadenca de la nostra edat, juntament amb dos xicots austríacs ben joves també del nostre grup han tingut força dificultats per baixar, doncs amb la humitat dels graons i el fort pendent, han baixat tan lentament, ajudats per un dels guies, que encara no són amb nosaltres.

Efectivament, els quatre arriben al camp, quan ja fa estona que hem dinat. Cap problema, els esperem que ho facin amb tota

la calma del món abans de retornar cap al camp Wiwa on passarem l'última nit. Una hora després, marxem del «Teyuna» resseguint el riu fins arribar de nou al gual conflictiu.

El matí s'ha aguantat, però ja torna a ploure una mica. Mentre uns companys es treuen les sabates i creuen pel mig del riu amb el mig metre d'aigua que hi baixa, altres tornem a travessar per les passeres mig inundades. Passat el riu, ens entretenim observant un exèrcit de formigues traslladant fulles, a més de vistoses papallones ben desconegudes per nosaltres.

A la «Ciudad Perdida» només hi arriben un centenar de caminadors diaris, acompanyats pels respectius guies, sent molt estrictes en el fet d'excedir-se d'aquesta quantitat.

Una hora després passem de nou pel destacament militar on fem una parada. El que el dia abans havia set una dura pujada, avui serà una baixada relliscosa i enfangada sota aquesta pluja que va caient a estones. Quan passem novament pel poblat dels «kogui», hi veiem poca gent. Com que comença a fosquejar, ja són a dins les seves cabanes. Per fi arribem al Campamento Wiwa, de nou el repartiment de lliteres, dutxa i sopar, la jornada també s'ha fet un xic llarga i carregosa. Avui ens han donat llits de sota, que sempre són els més tronats, els matalassos s'enfonsen i la netedat no mata. Sort que només amb la llum dels frontals tampoc veiem gran cosa. Havent sopat, un dels components de la tribu dels «wiwa» ens

explica a la vora del foc diversos costums locals, religioses i de com des de fa uns anys, després de l'època convulsa, gestionen aquest bonic camp pels caminadors com nosaltres. En la mateixa xerrada, ens expliquem que una bona part dels diners que hem pagat pel tresc, van directament a les comunitats indígenes dels «wiwa» i dels «kogui» que se'n beneficien des de què es va obrir el circuit turístic cap a l'antiga Teyuna.

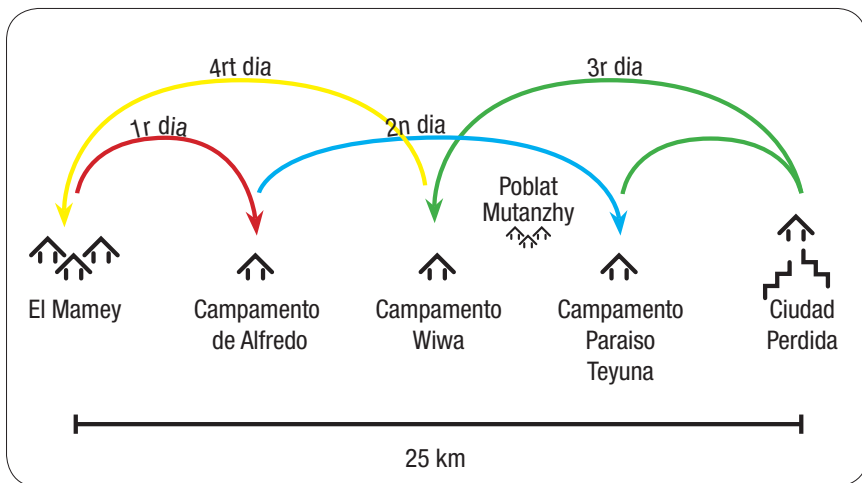
4ª etapa – Campamento Wiwa – (Campamento de Alfredo) – El Mamey

Aquesta última jornada, no ens aixequem gaire d'hora. Esmorzem amb molta calma i abandonem el campament xino-xano. Encetem el dia amb una bona pujada juntament amb una corrua de mules que van al poble en busca de material i menjar pels campaments. Veiem que els amics canadencs, juntament amb una altra parella, es fan portar les motxilles amb alguna d'aquestes cavalleries; encara deuen anar una mica tocats de la baixada d'ahir. Anem desfent el camí fins arribar al Campamento de Alfredo on fem una nova parada per refer energies. La humitat de més del 85% que hem tingut cada dia, segueix igual en aquesta última etapa. Arribem de nou a la pujada d'argila vermellosa i una vegada a dalt trobem al petit veïnat on fem un nou avituallament en el punt on comença el camí ample. De nou veiem les motocicletes que també mouen mercaderies i aprofiten per baixar a algun caminador deshidratat per la forta xafogor. Aviat trepitgem de nou aquell camí assolellat i polsós que per sort avui és de baixada, on aprofitem el

parell d'avituallaments que hi trobem per prendre fruita i beure tot el que podem. La calor és brutal i costarà arribar al fons de la vall on hi ha alguna ombra vora el riu. Quan finalment el travessem, una última pujada ens porta a les primeres cases de El Mamey. Arribem a l'ombra de l'immens menjador de l'establiment amb les cares ben vermelles, xops de suor i plens de picades d'insectes de tota mena. Mentre ens acabem de dutxar, comencen a sortir els plats a taula, ben semblants als que hem menjat cada dia, però que sempre se'ns han posat bé. A les postres, els guies ens donen les gràcies per la bona companyonia que ha regnat en el grup, se'ns acomiaden i ens conviden a fer ressò de la bonica experiència que hem viscut.

Passat el riu, ens entretenim observant un exèrcit de formigues traslladant fulles, a més de vistoses papallones ben desconegudes per nosaltres.

Després de dinar, ens acomiadem dels companys i ens anem repartint en els diferents vehicles 4x4 que ens tornaran als nostres allotjaments. La majoria van a Santa Marta, altres passen alguns dies al Parc Natural de Tayrona vora el Carib, però nosaltres retornarem al petit poblet costaner de Palomino, anomenat graciosament el «poblet hippy» del nord est de Colòmbia per descansar i fer un parell de dies de turisme per l'entorn abans de volar a Bogotá.

PER A SABER-NE MÉS:

Accés:

. La manera més fàcil d'arribar a la «Ciudad Perdida», és a través de l'aeroport internacional «Simón Bolívar» de Santa Marta al peu del Carib. Des de Bogotá, hi ha diferents vols de les companyies Avianca i Satena.

. A Santa Marta, diferents companyies d'esports d'aventura, ofereixen el tresc. També es pot contractar a Riohacha, localitat des d'on s'accedeix cap a l'inici del tresc a El Mamey.

El preu del tresc pot oscil·lar quelcom, depenent de la localitat on et recullen.

. Les carreteres estan en bon estat, malgrat que els trasllats, no són ràpids pel volum de trànsit i la densitat de camions que hi circulen. Són habituals les infraccions de trànsit (avançaments irregulars, velocitat inadequada, aparcaments en vorals, viants circulant, etc)

. Per l'anomenada «Troncal Costera» hi circulen continuament diferents línies d'autobusos de curta, mitjana i llarga distància. Per norma general, si veuen gent aturada a la carretera, afluïxen la marxa i des de la mateixa porta, el cobrador et demana on vas. Si està dins la seva ruta, s'adapten a parar on calgui, et cobren segons trajecte i els preus són barats.

Recomanacions pel tresc:

. En anys o èpoques de pluja intensa, cal anar-hi amb botes altes de mitja canya, per la quantitat de fang que hi podem trobar. També poden anar bé unes polaines.

. Pels mosquits, s'aconsella portar pantalons llargs i samarretes de màniga llarga, tot i que no és fàcil, ni tothom ho suporta degut a la forta xafogor.

. Portar molta roba, no serveix de gran cosa, ja que tant la que portes, com la de recanvi, queda xopa de suor, humitat o de les estones de pluja.

. No tots els repel·lents de mosquits i altres insectes serveixen per a tothom. A nosaltres ens van funcionar bastant bé, unes capsetes rodones de «Vick Vaporub» que vam trobar als campaments. Amb aquesta clàssica pomada d'olor característic, ens untàvem cames i braços, tot i que el producte no està pensat per això.

. Cal portar una bona provisió de beguda, tot i que pel camí, hi ha diversos avituallaments on pots menjar fruita de manera gratuïta i comprar begudes.

. Una gorra pel sol i un impermeable o capelina són indispensables, doncs habitualment a cada jornada ho fas servir tot amb la calor o els ruixats intensos.

Imprevistos.

. Aconsellen no allunyar-se del camí «principal» per anar al «lavabo». Recordem que estem al mig de la selva.

Alguns dels diferents trescs que ofereixen les comunitats indígenes.

Campaments:

. No cal portar cap tipus de sac especial. Amb un sac-llençol de cotó o de seda, és més que suficient per a dormir sobre els llits amb mosquitera.

. Cal evitar deixar les sabates a terra durant la nit. Millor guardar-les dins d'alguna bossa o motxilla, per tal d'evitar que s'hi fiqui algun «inquilí» no desitjat.

. Tot i que els menjadors estan il·luminats amb algunes làmpades alimentades amb bateries o grups electrògens, als coberts de les lliteres no hi sol haver llum i és necessari el frontal.

. Els menjars són complerts a tots els àpats, però es fan un xic repetitius.

. A les instal·lacions dels campaments, sota les teulades i embigats dels coberts, hi ha aranyes de totes mides i colors. Millor, ni fer-ne cas.

. En alguns campaments vam trobar alguns edificis amb lavabos i dutxes relativament noves, que van substituint poc a poc a d'altres molt tronats. En cap d'ells, hi ha aigua calenta.

Organització:

. Habitualment molt atenta amb els clients a qualsevol moment de la marxa, incident, retard o problema amb algun participant. També porten a sobre una farmaciola força complerta.

. Durant els quatre dies del tresc, van sortint les explicacions sobre el departament on som, la Sierra Nevada de Santa Marta (declarada per la Unesco, reserva de la biosfera de la humanitat l'any 1979), la tràgica història de la droga, les tribus, les seves costums i de la històrica «ciutat perduda».

. Alguns campaments estan regentats per membres de les comunitats indígenes (principalment els «Wiva») fet que ajuda directament a la seva economia local.

. És normal que l'últim dia, durant el dinar del final del tresc, es reculli entre els participants, alguna propina pels guies.

Complements :

. Un bon complement al final del tresc, és passar uns dies al Parc Nacional Tayrona, en algun dels allotjaments vora l'entrada d'accés al parc. Diferents camins amb passarel·les i ponts de fusta, per evitar zones inundades, et permeten arribar a platges magnífiques vora el Carib on hi ha establiments per menjar, beure i passar-hi el dia.

. Cal fer cas de les senyalitzacions d'algunes platges que tenen l'accés prohibit per les fortes corrents i altres amb llacunes interiors, on aconsellen no acostar-hi per la presència de caïmans.

. Durant els recorreguts pels diversos camins m'arcats, hi ha molta fauna (capibares, micos, llores, iguanes...) Diversos serveis de mini-busos, moto-taxis i furgonetes, circulen des de la «Troncal Costera» cap a aquestes boniques platges.

. Santa Marta, capital del districte amb el mateix nom, és una ciutat plena d'història amb prop de 500.000 habitants i que compta amb boniques platges, hotels i albergs de tots preus. Les seves avingudes, vora el Carib, plenes de bars, terrasses i restaurants, respiren un ambient festiu i divertit a qualsevol hora del dia o de la nit. Antigament se la coneixia amb el nom de La Perla d'Amèrica. A l'igual que Cartagena de Indias, està considerada una de les ciutats més segures de Colòmbia. Acull normalment també molt turisme local.

Algunes adreces útils:

info@ciudadperdida.co
contactenos@icanh.gov.co
info@wiwatour.com
info@santamartacolombia.com

Joan Conill – Vic

L'estiu del 1921 és excepcionalment viatger i excursionista segons l'agenda del butlletí del Centre Excursionista Vic, cosa no massa habitual per l'època. D'una banda, una travessa per l'alt Pirineu sortint de la Pobla de Segur cap a Capdella, Caldes de Boí, Taüll, Salardú, Tredós, Arties, Pont del Rey, Les Bordes, Artiga de Lin, La Renclusa, Pic d'Aneto, Port de Benasc, Benasc, Graus i Binèfar. Probablement fou la segona anada dels vigatans al sostre dels Pirineus després del 1919. Del 13 al 16 d'agost també es deixà constància d'una excursió a Puigcerdà i la Seu d'Urgell i Andorra. Ja en format menor hi ha una nota d'una excursió a Collformic i Sant Cristófol de la Castanya i un altre

Una ascensió al Mont Blanc amb guia i portejador no baixava dels 400 francs el servei. Aquí encara calia sumar-hi desplaçaments, pernотacions i àpats; tot un luxe.

al monestir de Sant Pau de Segúries. El més curiós de tot plegat és que no deixen rastre escrit en cap de les publicacions habituals ni conferències posteriors en l'entorn del centre. Per altra banda, la secció d'Exploracions Científiques baixa la intensitat i només fa una excavació a la zona de Rajols (Rupit). Els del CEC com sempre anaven molt més enllà. Els seus socis feien excursions als Alps on el guiatge era pràcticament obligatori per a transitar pels mars de glaç i una ascensió al Mont Blanc amb guia i portejador no baixava dels 400 francs el servei. Aquí encara calia sumar-hi desplaçaments, pernотacions i àpats; tot un luxe. Grans alpinistes de casa nostra com Lluís Estasen abordaven i obrien vies noves al massís de les Maleïdes i excursionistes de prestigi com

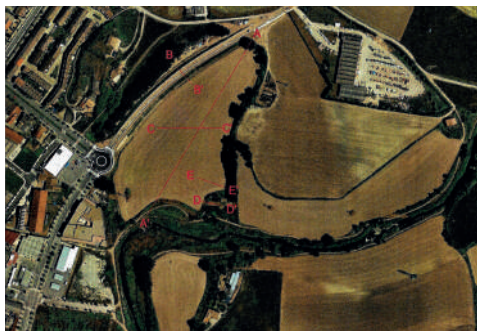
"Els excursionistes fa 100 anys"

Cèsar August Torres ja pregonaven als quatre vents que calia preservar els boscos del Gressolet fins a la Cerdanya com a patrimoni natural de tots per defensar-los dels "lobbys" del comerç de la fusta que devastaven el territori. Probablement aquest fou l'embrió del que avui coneixem com el Parc Natural Cadí Moixeró que va ser creat 52 anys més tard (1983).

D'aquest període m'ha semblat rellevant la notícia de la Gazeta de Vic del 17 d'agost del 1921 explicant l'aiguat i el temporal que patí la ciutat de Vic i la capçalera del riu Méder a la zona de Muntanyola. La gent gran va témer el pitjor, recordant els aiguats de l'octubre del 1863. Aquesta vegada per sort, la conca del Gurri va recollir menys precipitació i les inundacions més grans es varen produir després del pont de Can Caseta. Amb tot i això, s'inundà la part baixa i les dues tabernes del carrer del Remei, el Prat de la Riera i la zona de les adoberies molt a prop de l'actual teatre Atlàntida. Ja riu avall, el curs de l'aigua tirà pel dret a la zona del meandre i la Devesa del Pas. Precisament fou aquest aiguat el que va determinar una nova llera del riu que avui es manté gràcies al dic de contenció artificial que barra el

Fig. 35 ESQUERRES ENTRE PETIT PLATEAU I ELS GRANDS-MULETS CL. A. BARRE

pas de l'aigua per aquest meandre. Aquest espai va tenir un projecte de recuperació fluvial al 2012 que no es va arribar a portar a terme. Malauradament la planificació de l'ACA del 2019, feta ja en un escenari de canvi climàtic, ens mostra la inundabilitat d'aquest indret més d'hora que tard.

El compte enrere dels anys de recurrència està en marxa i ja n'ha fet cent aquest estiu. Caldrà estar preparats sense encantar-nos gaire. La memòria de l'aigua tornarà a obrir pas.

Lluís Santanach - Vic

AQUÍ, ARA I AHIR

LA RAMBLA DEL CARME I LA PLAÇA SANTA CLARA

Nucli central de la ciutat, amb una de les sortides principals de Vic a través del carrer de Manlleu durant molts anys. A principis de segle XX, alguns bancs de pedra per seure resseguien la rambla flanquejada pels plataners.

A la foto antiga un sortidor de benzina "Shell" abastia els pocs vehicles a motor que circulaven per la ciutat, encara dominada pels carros i un carretó de gelats deuria fer les delícies dels vigatans en els dies festius.

A la foto actual, cubs de pedra de disseny, arbres que algun dia tornaran a fer ombra i terrasses de bar al costat d'uns cartells electorals; ben diferent de l'època on no es feien gaires eleccions.

L'antiga farmàcia de "Can Genís" encara és avui al mateix lloc, així com la renovada merceria de "Can Pallàs" on el suport metàl·lic dels antics cables elèctrics, resta encara penjat a la façana.

Equip de redacció

LA PAPALLONA 89

L'any 1775, l'entomòleg holandès Pieter Cramer, va descriure per primera vegada en el llibre "De Uitlandsche Kapellen" la papallona *Diaethria clymena*, coneguda popularment com la papallona 88. Però amb més de 165.000 espècies conegudes en el món, una de les seves germanes és la *Diaethria neglecta* que porta a les seves ales el número 89 o 98 depenent del cantó que s'observi.

Totes dues espècies mostren aquesta curiosa creació de la naturalesa amb una casualitat morfològica tatuada a les seves ales que sempre ha fascinat a fotògrafs i naturalistes.

La papallona 89 és una espècie de lepidòpter de la família *Nymphalidae*, originària de Colòmbia i Venèçuela amb les ales platejades, ratlles negres i un perfil vermellós a la part superior, mentre que la varietat 88, de colors molt semblants, és més pròpia de Perú, Bolívia i Equador.

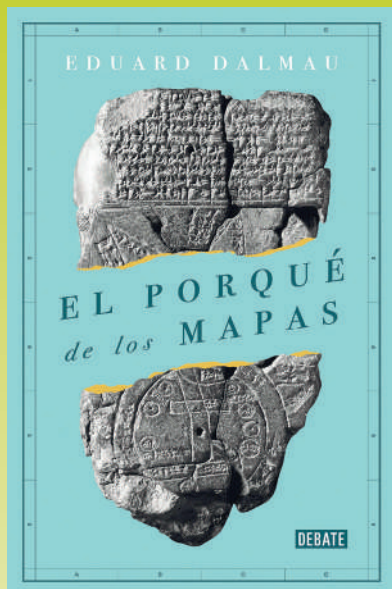
La capritxosa naturalesa ha dotat d'una varietat infinita de colors a les papallones, però veure-hi el disseny d'un número perfectament imprès en les seves ales, no deixa d'estranyar-nos.

En molts països, es creu que trobar una d'aquestes papallones amb números, és una senyal de bona fortuna, ja que en moltes cultures el número 8, està associat a la bona sort.

Però trobar-nos un exemplar del número 89 tot fent el tresc de la "Ciudad Perdida" a la selva colombiana, es veu que encara duplica els bons auguris.

Per si de cas, creuem els dits!

Cap de Redacció

EL PORQUÉ DE LOS MAPAS.
Eduard Dalmau. Editorial Debate.

Cada civilització ha intentat representar la terra a partir dels coneixements que tenia del món habitat. L'autor ens presenta de forma amena i rigorosa la transformació que han anat tenint els mapes des de les tauletes babilòniques, passant per la concepció esfèrica de la terra que els grecs van dibuixar, establint el primer sistema de coordenades mesurables. Ens explica també, que durant l'edat mitjana els mapes van renunciar a la precisió geogràfica a favor d'una representació teològica del món.

L'última etapa que l'autor del llibre ens detalla, és la dels portolans o cartes de navegació del segle XV, on es dibuixaven els rumbs a partir dels càlculs de la brúixola que havien de seguir els navegants per arribar a port.

Una interessant història dels mapes que ens parlen de la necessitat de situar els elements geogràfics que delimiten un territori en base a una representació figurada de la realitat. El suport físic que ho permetrà significarà en cada cas, un avenç en les tècniques cartogràfiques i una constant adaptació en la necessitat d'explicar com és el món avui.

Jordi Anglada_Llibreria Anglada - Vic

CURSES DE MUNTANYA

OLLA DE NÚRIA 2021

Stian Angermund i Maude Mathys (Salomon Team) s'han adjudicat l'Olla de Núria amb rècord de cursa inclòs, en categoria masculina i femenina respectivament. El corredor noruec ha creuat la línia de meta amb un temps de 2:04:16 superant el rècord de Kilian Jornet vigent des del 2009 (2:14:56), mentre que la corredora suïssa ha trencat el rècord de la Mireia Miró de l'any 2011 (2:36:00) amb una marca final de 2:21:52.

El suís Remi Bonnet (2:05:48) i l'italià Davide Magnini (2:06:05), de l'equip Salomon han estat el segon i tercer classificats. Nadir Maguet (La Sportiva Team) i el francès Thibaut Baronian (Salomon) han arribat en quarta i cinquena posició. Els cinc primers classificats han baixat de les 2 hores i 10 minuts en una cursa molt ràpida i neta que s'ha desenvolupat amb un dia assolellat i amb temperatures força altes. En l'apartat femení la també suïssa Judith Wyder (2:34:24) i la corredora basca Oihana Kortazar (2:35:25), ambdues de Salomon, han acompanyat en el podi a Maude Mathys rebaixant també la marca de Mireia Miró. En quarta i cinquena posició han arribat Blandine

L'Hirondel (2:37:44) i Elise Margaux (2:39:03). El codirector de l'Olla, Pep Bisquert, un cop finalitzada la cursa ha destacat que "Ha estat una edició impressionant, trencant tots els rècords, i amb una presència de corredors internacionals mai vista fins ara". "Després d'un any complicat per a tots, aquesta ha estat la millor manera de tornar i fer bullir l'Olla de nou", ha afegit.

La cursa també ha estat la seu del 21è Campionat de Catalunya de curses per muntanya de la FEEC. El corredor de Matadepera, Jan Margarit (La Sportiva Team), ha estat el primer corredor català en creuar la línia de meta proclamant-se campió de Catalunya. Pere Rullan i Albert Pérez han completat el podi masculí.

Núria Gil s'ha proclamat campiona de Catalunya de cursa en línia amb una marca de 2:45:54 i s'ha classificat en setena posició a la general femenina. Georgina Gabarró i Anna Guirado són les dues atletes que s'han endut la medalla de plata i de bronze.

L'Olla de Núria s'ha pogut seguir de nou en directe per TV3 després de la bona experiència del 2019.

El corredor de La Sportiva, Pere Rullan, i la corredora d'Adidas Terrex, Sheila Avilés, han estat els guanyadors de l'Olla Vertical celebrada el dissabte i són els nous campions de Catalunya d'aquesta modalitat. Rullan, amb un temps de 42 minuts i 24 segons, ha estat el més ràpid a completar el recorregut des del Santuari de Núria fins al Puigmal, seguit d'Arnau Cases en segona posició (44' 37") i Jordi Alís ha completat el podi (44' 52").

RAID D'ADVENTURA DE PLATJA D'ARO

El passat dissabte 5 de juny es va disputar a Platja d'Aro un raid d'aventura organitzat pel club Indiketes. Hi van participar diversos equips de la Unió, formats per Bernat Selva i Albert Serra (a la categoria d'aventura masculina), Jana Lüscher i Andreu Grau (a la categoria d'aventura mixta), Laura Rami i Eduard Girabent (també a d'aventura mixta), i Aniol Bisquert (a la categoria d'elit, formant equip amb Pol Canosa del COC).

L'equip de Laura Rami i Eduard Girabent va fer 235 i així va obtenir la primera posició de la

categoria d'aventura mixta. Havien plantejat molt bé l'estratègia i amb els resultats ho van demostrar, tot i que van perdre la darrera targeta de marcatge, on tenien 23 punts. Per sort era una de les seccions en què havien fet menys punts.

L'equip de Jana Lüscher i Andreu Grau va quedar a 1 punt de la tercera posició de la mateixa categoria, amb 200 punts.

I els equips de Bernat Selva i Albert Serra per un cantó, i Aniol Bisquert i Pol Canosa per l'altre, van quedar a la sisena posició d'aventura masculina i a la setena d'elit, respectivament.

VERTICAL DE BOÍ:

Dos corredors de "Lluna Plena" han participat a la Vertical Caramon de Barruera "Vall de Boí", puntuable per la copa catalana de verticals. Pere Roviró 4rt màster 60 i Lluís Parcerisas 16e màster 50

PUJADA A LA CREU DE GURB

Divendres dia 2 de juliol es va celebrar la 8ª edició de la pujada solidària contra el càncer a la Creu de Gurb, amb més de 100 corredors/es i amb bona participació de les noves generacions amb un ambient molt familiar.

DESE ÀNIVERSARI DEL GRUP "LLUNA PLENA"

La secció de curses de muntanya o corredors/es per muntanya de la Unió Excursionista de Vic, celebra enguany el desè aniversari del seu primer entrenament en grup que es va fer el dimarts 13 de setembre del 2011. Aquella primera trobada va reunir 11 participants, dels quals 6 varen ser noies. La secció va néixer i es manté fidel a un estil més excursionista que competitiu i segueix fent tres entrenaments guiats setmanals: el dimarts vespre i els dijous migdia i vespre seguin els mateixos horaris del primer dia. Com sempre, la secció està oberta a tots els nivells.

ESCOLA ESPORTIVA

ÈXIT DEL PRIMER CURS DE PRIMERS AUXILIS DE MUNTANYA

Un total de 15 persones van assistir a la formació de primers auxilis per a muntanyencs que va impartir l'Erola Bisquert el passat dilluns 19 de juliol.

Durant dues hores els assistents van aprendre com assistir de forma immediata a l'accidentat en els llocs dels fets, repassant l'execució dels primers auxilis, fent una valoració primària i també una secundària, passos previs a l'arribada d'una assistència sanitària.

Els participants també van aprendre a avaluar i diagnosticar algunes de les malalties de muntanya més comunes com pot ser la hipotèrmia, el mal d'altura, la síndrome de l'arnès, i van realitzar pràctiques de RCP i d'embenats.

ORIENTACIÓ

CAMPIONAT DE CATALUNYA UNIVERSITARI, CAMPIONAT DE CATALUNYA I D'OSONA ESCOLAR I CURSA POPULAR D'ORIENTACIÓ

El passat 30 de maig, Taradell va acollir el Campionat de Catalunya Universitari, Campionat de Catalunya i d'Osona escolar. Una trobada nombrosa d'orientadors catalans. Els participants, en representació dels seus clubs i les seves universitats, van arribar a gairebé 300 persones.

Victòria dels orientadors de l'entitat: Airina Sales, Arlet Sales, Biel Roca, Jana Lüscher i Aniol Bisquert

BERNAT SELVA HA ESTAT SELECCIONAT PER PARTICIPAR ALS EUROPEUS D'ORIENTACIÓ

Les places que oferia la FEDO (la Federació Espanyola d'Orientació) per a l'EYOC (els Campionats d'Europa d'Orientació juvenil) es disputaven durant tres caps de setmana amb tres curses en cada ocasió (una mitja, un sprint i una llarga) a diferents punts d'Espanya: primer a Sòria, després a Alacant i finalment, el primer cap de setmana de juliol, a Cadis.

Bernat Selva va destacar en la seva actuació i, aconseguint una plaça per a l'EYOC en la

categoria M16. Les proves van tenir lloc a Lituània entre el 19 i el 22 d'agost.

CAMPIONAT D'ESPANYA MTBO 2021

El cap de setmana 24 i 25 de juliol, a Huerta de Rey (Burgos) va desenvolupar-se el campionat d'Espanya MTBO 2021 que coronava els campions i campiones d'Espanya en la modalitat mitja distància, sprint i llarga distància.

Arlet Sales puja a tots els esglaons del podi, Cristina Bertran guanyà una plata i un bronze, i Jordi Sales va recollir un subcampionat estatal.

ANDREU GRAU, GUANYA EL PRIMER JUKOLA CATALÀ.

A Vallcebre, per primera vegada, de la mà de Pol Ràfols i Marc Serrallonga, es va disputar la versió catalana del famós relleu Jukola. La nit del dissabte 22 d'agost, un total de 42 persones (6 equips) van sortir a les 10 del vespre coincidint amb la sortida dels relleus finlandesos.

El mapa de Vallcebre, tècnicament difícil, va incrementar la seva dificultat pel factor nocturn, on es redueix la visibilitat i és necessari aplicar tècniques de navegació diferents de les comunes.

Al mateix temps que els corredors anaven buscant fites, els seus companys d'equip van poder gaudir d'un espectacle al centre de competició. La retransmissió en directe dels relleus finlandesos. Una bona manera per pal·liar les hores de son.

Andreu Grau, membre de la Unió Excursionista de Vic, va formar part de l'equip guanyador finalitzant els relleus diumenge després de 10 hores de competició, l'exigent cursa i terreny, va fer que sols l'equip de Grau finalitzés el relleu amb el marcatge correcte, essent l'únic equip en completar la prova.

BRUGUERA, CLARENA I SALES, CAMPIONS I CAMPIONA DE CATALUNYA DE LLARGA DISTÀNCIA.

El primer cap de setmana de juliol Moià va acollir el Campionat de Catalunya de llarga distància i un sprint urbà amb victòries d'orientadors de l'entitat: D12- Airina Sales,

H45- Josep Bruguera i H65- Vicenç Clarena Subcampions de Catalunya: D12- Maria Bartolomé, H14- Martí Vallbona, H21A- Ferran Carbonell i H40- Jordi Sales

SENDERS

TREBALLS DE REVISIÓ I SENYALITZACIÓ DEL PR C-40

Darrerament l'equip de Senders de la Unió i el Director de l'Espai Natural de les Guilleries-Savassona hem fet revisió de la senyalització del PR C-40 Vic – Sant Pere de Casserres al seu pas per Sant Feliu de Tavèrnoles. Agraïm la bona feina de l'Espai Natural en la senyalització vertical i la col·laboració amb la Secció de Senders de l'entitat.

ENTITAT

L'ENTITAT A L'INSTITUT JAUME CALLÍS

El passat 14 de juny en Joan Conill, membre de la junta i director del Butlletí de l'entitat, va assistir a l'Institut Jaume Callís de Vic on va realitzar una xerrada a 75 alumnes de diferents cursos d'ESO.

L'acte, en el qual en Joan va explicar la trajectòria de l'entitat, formava part d'un programa del crèdit de Síntesi que els estudiants van fer sobre diferents entitats de la ciutat.

AGENDA

setembre_2021/gener_2022

Cursos programats:

5,6,7,13 i 14 de novembre

19, 20 i 21 de novembre

25, 27 i 28 de novembre

16 i 19 de desembre

13 i 16 de gener de 2022

Orientació amb GPS, mapes digitals,
gestió i visualització de dades

Iniciació Escalada Esportiva

Iniciació Escalada via llarga

Allaus i seguretat

Progressió amb piolet i grampons

Activitats:

17 d'octubre

5,6 i 7 de novembre

7 de novembre

18 de desembre

Orientació CCPEU Sprint-Rupit Collsacabra

Fira de Muntanya de Vic

Caminada Matagalls-Vic 40ena edició.

Torronada i pujada del pessebre a la creu de Gurb

Saps que...

La Junta directiva de l'entitat vol manifestar el més sincer agraïment a tot l'equip de l'Escola Esportiva per la bona feina feta en els casals i les estades d'estiu d'aquest 2021.

+ INFORMACIÓ

93 885 51 20

www.unioexcursionistavic.org

secretaria@unioexcursionistavic.org

